

M.A Sem-3 Examination

504

Geography (EA)

November-2024

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

નોંધ: બધા પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.

1. પ્રાદેશિક આયોજનનો અભ્યાસ કરવાવાળા અભિગમો વિગતવાર સમજાવો. ૧૪

Explain in detail the approaches to study regional planning

અથવા

પ્રાદેશિક આયોજનના ઉદ્દેશો શું છે?

What are the objectives of regional planning?

2. ગુજરાત મિરદાલ દ્વારા આપવામાં આવેલ સંચિત કાર્યકરણ સિક્કાંત સમજાવો. ૧૪

Explain the cumulative causation theory given by Gunnar Myrdal

અથવા

તાજેતરના સમયમાં ભારતને ગોથ પોલ થિયરી કઈ રીતે લાગુ પડે છે?

How is the Growth Pole theory applicable to India in recent times?

3. માનવ વિકાસ સૂચકાંક કેવી રીતે બનાવવામાં આવે છે? વિગતવાર સમજાવો. ૧૪

How is the human development index created? Explain in detail

અથવા

પ્રાદેશિક વિકાસ સૂચકાંક બનાવવા માટે, તમે કયા યોગ્ય સૂચકોનો સમાવેશ કરશો? તમારા જવાબના સમર્થનમાં કારણો આપો.

For constructing a regional development index, what suitable indicators would you incorporate? Give reasons in support of your answer.

4. બહુસ્તરીય આયોજન શું છે? ભારતના સંદર્ભમાં સમજાવો. ૧૪

What is multi-level planning? Explain with reference to India.

અથવા

પર્વતીય પ્રદેશો સાથે સંબંધિત સમસ્યાઓ શું છે? ભારતીય સંદર્ભમાં તેમાંની કેટલીક નીતિઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.

(P.T.O)

What are the problems related to hill regions? Discuss policies with reference to some of them in the Indian context.

5. ખરા કે ખોટા. (આપેલ 10 પ્રશ્નમાંથી 7 ના જવાબ આપો)

૧૪

True or false (Attempt any 7 out of the given 10)

a. એક પ્રદેશ હેટ્રોજીનિયસ હોવો જોઈએ

A region must be heterogeneous

b. દામોદર ખીંચ પ્રોજેક્ટ ચીનના હુઅંગ હે નદી ખીંચ પ્રોજેક્ટ પર આધારિત છે

Damodar valley project is based on Huang He river valley project of China

c. ધૂવીકરણ અને ટ્રિકલ-ડાઉન સિક્જાંત ઝોન ફીડમેન દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

Polarization and Trickle down theory was given by John Friedman

d. માનકીકરણ એ સૂચકાંકોને ધોરણ મુક્ત બનાવવાની પદ્ધતિ નથી

Standardization is not a method to make indicators scale free

e. રેન્જનો ઉપયોગ કરીને સૂચકાંકોને યોગ્ય ભારાંક સોપી શકાય છે

Appropriate weightages can be assigned to indicators using Range

f. ગિનીના ગુણાંકનો ઉપયોગ સૂચકાંકોને વજન આપવા માટે શાય છે.

Gini's coefficient is used to assign weightages to indicators

g. ગુજરાત મિરદાલ પ્રાદેશિક આયોજનના પિતા છે

Gunnar Myrdal is the father of regional planning

h. ભારતના સંદર્ભમાં, અશોક મિત્રાએ વૃક્ષ ધૂવ સિક્જાંતમાં ફેરફાર કર્યો અને તેનું નામ બદલીને વૃક્ષ કેન્દ્ર કર્યું.

With reference to India, Asok Mitra modified the Growth Pole theory and renamed it as Growth Foci

i. એકવોશ અને સ્પ્રેડ ઇફેક્ટ આલબર્ટ હિર્ષમાન દ્વારા આપવામાં આવી હતી.

Backwash and spread effect was given by Albert Hirshman

j. પ્રદેશ સંલગ્ન હોવો જોઈએ

A region must be contiguous